

Klimat-och näringslivsdepartementet
Energienheten
Sandra Lennander
sandra.lennander@regeringskansliet.se

Stockholm
2026-10-26

Vår referens
André Nilsson

Dnr
KN2026/01494

Remissyttrande

Remiss av promemorian *Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor*

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna förslaget. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning av förslagen

Promemorian föreslår moderniserad energiplanering och genomför delar av EU:s energieffektivitetsdirektiv för trygg energiförsörjning, effektiv energi- och effektanvändning samt ökad energieffektivisering i offentlig sektor.

Förslagen omfattar:

- 1. En ny lag om energiplanering i kommuner och regioner.**
Kommunernas energiplaner ska omfatta tillförsel, distribution, lagring och användning av energi samt kort- och långsiktiga energi- och effektbehov. De ska ge underlag för fysisk planering och distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner. Kommuner med fler än 45 000 invånare ska även ha en värme- och kylplan.
- 2. Långsiktig planering för energieffektivisering och energirapportering.**
Kommuner och regioner ska upprätta långsiktiga planer för energieffektivisering och rapportera offentliga organs årliga energianvändning till Energimyndigheten. Vid renovering av vissa lokalbyggnader som ägs och används av offentliga organ, med en användbar total golvyta över 750 kvadratmeter, ska möjligheten till energiprestandaavtal eller motsvarande energitjänster redovisas.
- 3. Utökad uppgiftsskyldighet för vissa företag.**
Uppgiftsskyldigheten på kommunens begäran utvidgas till verksamheter som använder stora mängder effekt, planerar stor energi- eller effektanvändning eller yrkesmässigt lagrar energi. Kommunen ska kunna förelägga dem att lämna uppgifter, med vite.
- 4. En ny lag om offentliga inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader.**
Upphandlande myndigheter och enheter ska ställa energieffektivitetskrav vid vissa inköp och beakta principen om energieffektivitet först, som huvudregel över tillämpliga upphandlingströskelvärden. Prestandakraven gäller bara när de är tekniskt genomförbara. Undantagen för bland annat kostnadseffektivitet, ekonomisk genomförbarhet och tillräcklig konkurrens tas bort. Vid tjänstekontrakt med betydande energianvändning ska energiprestandaavtal övervägas även under tröskelvärdena.

Författningarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2027, utom vissa bestämmelser om publicering och inlämning av energiplaner, redovisning i långsiktiga planer och statliga myndigheters upphandlingsrapportering, som föreslås gälla från den 1 januari 2028.

Företagarnas synpunkter

Företagarna välkomnar en moderniserad energiplanering och tillstyrker inriktningen att kommuner och regioner ska ta ett större ansvar för att planera för energibehovet. Tillgång till energi och effekt är en förutsättning för företagens etableringar, investeringar och utveckling. Energiplaneringen bör vara ett praktiskt verktyg för att bättre kunna möta näringslivets behov. Det är viktigt att stärka svensk energiförsörjning generellt, men Företagarna är oroliga att det kan bli ett ensidigt fokus på energieffektivisering. Energieffektivisering är viktigt, men bidrar inte till att nå regeringens mål om att möta ett energibehov om 300 tWh till 2045. Sverige har en lång historia av arbete med energieffektivisering och de största nyttorna finns nu snarare i utbyggd elinfrastruktur, ett mer transparent energisystem och bättre incitament för producenter av el och stödtjänster på elmarknaden.

Vi tillstyrker en mer samordnad energiplanering.

Att energiplanen ska kunna användas som underlag för fysisk planering och nätutvecklingsplaner är positivt. Planeringen bör tydligt fånga upp både befintliga företags behov och potentiella etableringar och expansioner. Den bör omsättas i konkreta åtgärder med ansvariga aktörer och uppföljning. Energieffektivisering får inte användas som ersättning för nödvändiga investeringar i energiförsörjning och nätkapacitet. Samordningen innebär ett ansvar åt fler håll, där både kunskap om lägesituationen blir mer tillgänglig, och kunskap om behoven blir tydligare för de som utvecklar elinfrastrukturen. Att kommun och region tar ett större ansvar för att sammanställa och kommunicera företagens behov av utveckling av elnätet till ansvariga myndigheter och nätägare kan bidra till bättre förutsättningar för företag att kunna växa.

Promemorian föreslår kontakter med vissa energiaktörer och att allmänheten och berörda aktörer ska ges möjlighet att lämna synpunkter innan planerna beslutas. Kommunerna bör också aktivt involvera mindre företag och deras företrädare. Företag med begränsad individuell energianvändning kan gemensamt ha betydande behov. Dialogen bör ske tidigt, vara enkel att delta i och samordnas med befintliga samråd.

Vi avstyrker att det uttryckliga skyddet mot onödig uppgiftsbörda tas bort.

Enligt promemorian ska den nuvarande formuleringen om att uppgiftsskyldiga inte ska betungas onödigt inte föras vidare. Samtidigt utvidgas uppgiftsskyldigheten. Ett uttryckligt proportionalitetsskydd bör finnas kvar. Det bör klargöras vad som avses med en "stor mängd energi eller effekt", vilka uppgifter som får begäras och när en planerad verksamhet omfattas. Kommunerna bör i första hand använda redan tillgängliga uppgifter och undvika dubbla uppgiftskrav.

Vi avstyrker förslaget om krav på energieffektivitetsprestanda vid inköp av varor, tjänster och byggnader.

Kraven som ställs vid offentlig upphandling ska vara relevanta, proportionerliga och tydligt kopplade till det som upphandlas. Vi ser med oro på att möjligheterna till undantag med hänsyn till kostnadseffektivitet, ekonomisk genomförbarhet och tillräcklig konkurrens tas bort, samtidigt som teknisk genomförbarhet behålls som begränsning. Vi bedömer att denna utformning riskerar att öka kostnaderna och försvåra mindre företags deltagande i offentlig upphandling, utan att nyttan står i rimlig proportion till konsekvenserna. Energieffektivitet bör bedömas tillsammans med funktion, kvalitet, livscykelkostnader och konkurrensförutsättningar. Regeringen bör därför omarbета förslaget och tillvarata hela det handlingsutrymme som EU-rätten medger för ett kostnadseffektivt och småföretagsanpassat genomförande, utan nationella tilläggskrav.

Slutligen behöver frågan om energieffektivitet ses ur en svensk kontext även när det handlar om EU-gemensamma förändringar. EU är fortfarande beroende av fossila bränslen för sin el- och värmeförsörjning, och många medlemsländers saktfärdiga omställning till energislag med lägre utsläppsintensitet sätter Europa i en obekväm sits, där vi som kontinent blir mer beroende av energiimport. I Sverige har vi redan ställt om till en fossilfri elenergimix, och nackdelarna med ökad elkonsumtion är betydligt mindre för klimateffekter eller självförsörjning. Detta perspektiv är särskilt viktigt nu i ett läge där elproducenter i och utanför Sverige har svårt att få livskraftig lönsamhet i elproduktion och vissa systemtjänster. I vissa delar av elnätet är inte problemet att vi tar ut för mycket el, det är att det konsumeras för lite el.

André Nilsson
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna